

MAYIS 2020
SAYI 1
FİYAT: 3,5 TL

EVREN

Bilim ve Sanat Dergisi

**Evren'de bir
maceraya hazır
mısınız?**

Evren

Evren Dergisi

Bilim ve Sanat Dergisi

Mayıs 2020

Aylık Bilim ve Sanat Dergisi

Sayı:1 Fiyat: 3,5 TL

Genel Yayın Yönetmeni

&

Yazı İşleri Müdürü

Zülal SANCAK

Editör

Berke YILMAZER

Grafik Tasarım

Kutay COŞKUN

Yayın Kurulu

Nazlı KILIÇ

Danışma Kurulu

Bahar KARAGÖZOĞLU

Ebrar DEMİRLİ

Sosyal Medyada Biz

@evren_dergisi

@kutay_comics

Dergi hakkında bilgi almak için
zulalsancak@gmail.com
adresinden bize ulaşabilirsiniz.

Bu Fanzin

DERGİCİLİK[®]
OKULU

Eğitimi Kapsamında
Hazırlanmıştır.

   @dergicilikokulu | dergicilikokulu.com

Sen Çiz

Biz Evren olarak duygularımızı
yazılar kadar çizimlerle de
anlatmayı seviyoruz, sen de
okurken hissettiklerini buraya
çizebilirsin.

Ön Söz

Adından da anlaşılacağı üzere hazırlayacağımız dergimizin ana teması "evren". Peki bunun gibi bir tema aklımıza nasıl esti? Öncelikle tanık olduğumuz birçok mükemmellikten oluşan dünya ve insanı okuyuculara anlatmak istedik. Ama bunu "psikoloji" ya da "astronomi" gibi daraltarak anlatmanın bizi amacımıza ulaştıramayacağına karar kıldık. Böylece bu tüm güzellikleri içinde bulunduran "evren" temasını seçtik. "Bu tema çok geniş, her şeyden nasıl bahsedeceksiniz?" dediğinizi duyar gibiyiz.

Evren dergisinde amacımız bir sayıyla işi bitirmek değil. Biz bir ekip olarak bu işi devam ettirmek istiyoruz. Eğer bir sayıda tüm alt temalar hakkında bir şeyler yazsak bu bir dergi değil, ansiklopedi olurdu. O yüzden dergimizin her farklı sayısına farklı alt temalar yerleştirip onlar hakkında güncel ya da tarihi, okuyucunun anlayacağı şekilde yazılıp okurken eğlenmesini sağlayacak yazılar yazmaya karar verdik. Ne kadar dergimiz "bilim" teması altında gözüke de biz bunu istemiyoruz. Bu yüzden dergimizde insanı insan yapan tüm sanatsal değerleri de yansıtmak istiyoruz. Sonuçta evren sadece bilimden oluşmuyor, evren bir sanat eseridir. Yani kısacası, evrenin en küçük öğelerinden olan insan ve canlıların moleküler biyolojik yapısından evrenin en büyük ve ağır öğelerinden olan kara deliklere; evrenin başlangıcından evrenin sadece boşluk ve kara delikten oluşacağı zamana kadar her şeyi anlatmak, bu güzellikleri paylaşmak istiyoruz. Ve ne kadar zor görünse de bu tema ve amaçlarımız için çalışacağız. Dergimizin ilk sayısında biyoloji, psikoloji, astronomi ve edebiyat dallarından ilgi çekici konulara deyinecek ancak sizi yaptığımız sanat eserlerinden de mahrum bırakmayacağız.

İçindekiler

Mavi Balinalar Neden Kansere Yakalanmaz?	4
Güzel Şeyler Bizi Neden Mutlu Eder?	6
Yalnızlık Hissi	10
Tarih Boyu Edebi Zevk Anlayışı	14

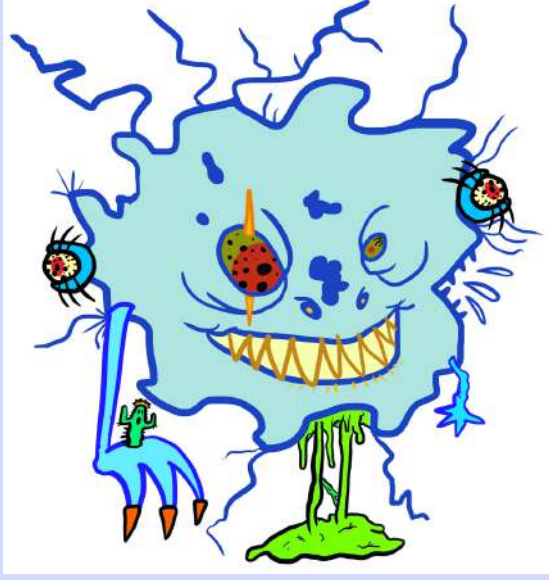
Balinalar Neden Kansere Yakalanmaz?

Neredeyse hepimiz büyük hayvanların vücutlarında kanserin daha sık görüneceğini düşünürüz.

Daha fazla hücre, daha fazla bölünme hücrede daha fazla hata oluşması demek. Peki, gerçekten öyle mi?

O zaman neden mavi balinalar neredeyse hiç kansere yakalanmıyor?

Bunu anlamak için kanserin aslında ne olduğuna bakmamız gerekir. Kanser hücre işleyişinde oluşan birçok hata nedeniyle hücrenin kontrolünü kaybetmesidir. Bu hücrelerin çoğu bağışıklık sistemi ile öldürülür ancak bu bir sayılar oyunudur. Yeterince zaman verilirse kanser hücreleri bölünür ve kendisi gibi birçok hatalı hücre üretir. Tüm hayvanlar bunu yaşamaya mahkumdur. Genel olarak her hayvanın hücre boyutları aynıdır. Bu hayvanların hücrel olarak tek farkları, hücre sayısı ve hücrelerin yaşam süresidir. Örneğin, bir farenin vücudunda bir insana göre daha az hücre varken hücrelerin yaşam süresi daha kısadır. Böyle bir durumda vücutta yanlış şeylerin gerçekleşmesi ve hücrelerin mutasyon geçirmesi daha düşük olasılıklıdır. En azından bunun böyle olması gerekir. Bir insanın yaşam süresi bir fareninkinden 50 yıl ve hücre sayısı 30 milyar fazla olmasına rağmen kansere yakalanma olasılıkları neredeyse aynıdır. Hatta insanlardan çok daha büyük olan fillerin kansere yakalanması çok nadir görülen bir durumdur. İşte bu olaya Peto'nun Paradoksu deniyor. Bu paradoksa göre büyük hayvanlar olmaları gerekenden çok daha az kansere yakalanıyorlar ve bu durumun bilim adamlarına göre iki büyük çözümü var.

Bunlardan ilki "evrim". Tek bir hücreyle başlayan yaşam çoğalarak kendine daha fazla hücre ekledi. Bölünme sayısındaki bu artış hücrelerde bozulma olasılığını arttırdı.

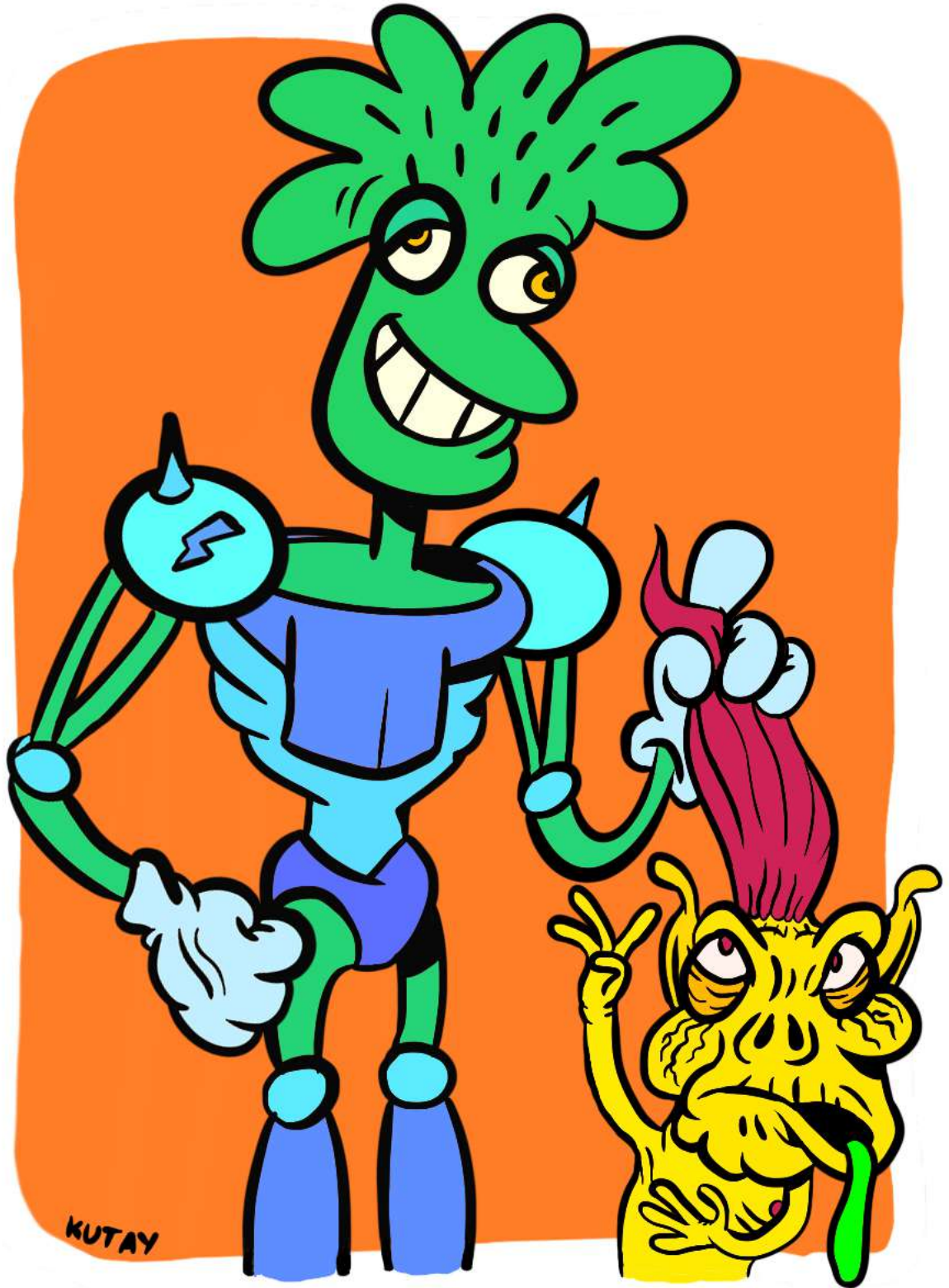
Bu yüzden canlılar kendilerini kansere karşı daha iyi savunma sistemiyle donatmak zorunda kaldılar.

Bildiğimiz üzere kanser birden olmaz, kromozomlar üzerindeki belli genlerin mutasyonu ile oluşur. Bu genlere proto onkogenler denir ve mutasyonları kötü haberdır. Bu onkogenlerin kromozom içindeki düşmanları tümör supresör genlerdir. Bu genler hücrede oluşacak hataları önler ve hücre tamir edilemeyecek durumdaysa hücreye kendini öldürme emri verir. Şaşırtıcı bir şekilde büyük hayvanlarda bu supresör genlerden çokça vardır ve bu sayede bir fil hücresinin tümör oluşturması için bir insan hücresinden çok daha fazla mutasyona ihtiyacı var. Bu adaptasyon ve evrimleşme büyük ihtimal bir bedelle geliyor. Tümör supresör genler belki bu büyük hayvanların daha hızlı yaşlanmasına ya da yaralarının daha geç iyileşmesine neden oluyor. Ancak bunun ne olduğunu bilmiyoruz.

Diğer çözüm ise "hipertümörler". Bu tümörler tümörlerin tümörü olarak bilinir. Çoğalmış kanser hücreleri genellikle beraber yaşarlar ve çalışırlar ancak bazen bazı kanser hücreleri bu ortaklıktan koparak kendini ayrı görür ve orijinal tümörün bir düşmanı haline gelir. Bu düşmanlık orijinal tümörle vücudun düşmanlığı ile aynıdır. Tümör oluşturmak için çok fazla enerji ve besin gerekir. Orijinal tümör yeterince besin alamaz ve kanser kanseri öldürmüştür olur. Bu olay birçok kez kendini yineleyebilir ve büyük hayvanlar için kanserin büyük bir sorun haline gelmesi engellenebilir. Büyük hayvanlarda bu tümörlerden çok sayıda olması olasıdır. Sadece fark edilecek kadar büyük hale gelemesler. 4 gram tümörün bir farenin vücudunun %20'sine, bir insanın %0.004'üne ve bir balinanın %0.000004'üne eşit olması bu durumu oldukça mantıklı kılar. Bir mavi balinanın içi büyük ihtimalle çok sayıda minik kanserlerle dolu ancak bunu umursamaz.

Bu iki çözümün dışında metabolik hızlardaki farklar ve farklı hücre mimarisi gibi çözümler verilse de kesin bir çözüme varılmış değil. Kanser hakkında gün geçtikçe daha fazla bilgi ediniyoruz. Bu yüzden yakın zamanda kanser ile ilgili Peto'nun Paradoksu gibi birçok sırrı çözecek ve bir gün kanserin tedavisini bulacağız.

Zülal Sancak

Kutay Coşkun

GÜZEL ŞEYLER BİZİ NEDEN MUTLU EDER?

Güzel şeylere bakmak bizi hep rahatlatmış ve mutlu etmiştir. Güzellik beynimizde oluşan bir histir ve ilk insanlardan beri bizimle olmuştur.

Atalarımız araç gereçlerini hep simetrik bir biçimde yapmıştır. Hatta ilk insanlar taşları damla şeklinde simetrik bir yapıya getirmiş ve onları alet olarak kullanmıştır.

Bunu neden yaptıkları üzerine yürütülen araştırmalarda "o şekilde daha çok sevdikleri ve daha güzel buldukları" nedenlerinden başka neden bulunamamıştır. Yıllar geçtikçe güzellik tanımı ve idealler değişmiş olsa da her zaman güzel bulduğumuz ve bizi rahatlatan bazı şeyler var olmuştur: altın oran, simetri ve örüntüler. Bu üç şey sanat ve mimaride hep kullandığımız ve kullanıldığında o yapıtı güzel bulmamızı sağlayan elemanlar olmuştur. Peki, biz bu elemanları neden güzel buluyoruz ve bize mutluluk veriyorlar? Neden modernizm bizi üzüyor?

İnsanların güzellik anlayışı hep çok gizemli bir konu varsayılmış olsa da cevabı açıkta hatta doğanın ta kendisinde olmuştur. Gözümüze güzel gelen altın oran, örüntü ve simetri hep doğada bulunan şeylerdir. Dalga, salyangoz kabuğu, bulut ve çiçek örüntüleri... Doğadaki bu varlıkları tanımlamak, değerlendirmek ve bunlar hakkında olgulara ulaşmak milyonlarca yıl boyunca insanlar için hayati önem taşımıştır. Bu bulutlar bir fırtınanın habercisi mi? Bu bitkiyi yiyebilir miyim? Bu böcek bana zarar verir mi?

Doğada ağaçlar, bitkiler ve hayvanlar simetrik olarak büyümüştür. Olması gereken hep bu olmuştur. Boynuzları simetrik olan bir geyik iyi etin habercisiyken şekli bozulmuş bir bitki çok büyük ihtimal yemeğe uygun değildir. Simetrik bir yüz büyük ihtimalle sağlıklı bir insana ve eşe aittir. Simetri bitki ve hayvanlarda çok yaygın olduğu için insan beynine çok tanıdık ve bize göre iyi olan şeyler hep simetrik olmuştur.

Simetri ve örüntüler atalarımızın çevrelerini daha iyi anlamalarını ve tehlikeden daha kolay korunmalarını sağlamıştır. Hayatta kalmamızı sağlayan şeyler beynimizdeki ödül merkezi yani ventral tegmental adlı alanı harekete geçirmiş ve güvenlik sinyallerini, besinleri tanımak içimizde iyi hislerin oluşmasını sağlamıştır. Yani simetrik olan ve örüntü oluşturan doğadaki bu varlıklar, bizim hayatta kalmamıza yardım ettikleri için onları iyi şeyler olarak görmemizi ve her gördüğümüzde kendimizi güvende ve rahat hissetmemizi sağlamıştır. Güzellik hissiyatı böylece biyolojimize işlemiştir.

Bunu kanıtlayan birçok araştırma ve deney yapılmıştır. Alzheimer hastalarına yapılan bir deneyde hastalara üç farklı tablo gösterilmiş ve en güzelini seçmeleri söylenmiştir. Tüm hastalar bu eserlerden simetrik olanları seçmiştir. Hastalar bu tabloları unuttuklarında tekrar sorulduğunda yine aynı cevabı vermişlerdir. Bu insanların güzellik anlayışının öznel değil, bize biyolojimizden aktarılan bir durum olduğunu göstermiştir.

Biz insanlar yavaş yavaş doğadan koparak yeni bir dünya yaratıyoruz. Artık hayatta kalmaya çalışarak doğada gezinmiyoruz. Bu yeni dünyayı yaratırken çoğu zaman işlevsellik ve kullanılabilirlik uğruna güzelliği feda ediyoruz. Kimsenin içinde yaşamaktan mutlu olmadığı kat kat binalar, baydırıcı metro durakları, hiçbir estetik özelliği olmayan alışveriş merkezleri yapıyoruz. Bunlar bizi mutlu etmiyorken tam tersine bizi sıkıyor ve mutsuzlaştırıyor.

Cilt sensörleriyle yapılan bir deneyde boş geniş cephelere, duvarlara bakmanın insanı rahatsız ettiği ve sıkıldığını bize göstermiştir. Bu tarz bir sıkıntının yüksek tansiyon ve stres seviyelerine neden olduğu da görülmüştür. Bunun tersi de doğrudur. Estetik olarak bize zevk veren güzel çevre ve mekanlar davranışlarımızı ve ruh halimizi pozitif etkilemiştir. Güzelliğin kullanışlı şeyleri daha iyi ve daha yararlı yaptığı da 2017 yılında bir hastanedeki hastalara yapılan deneyle kanıtlanmıştır. Bu deneyde birinin dinlenme alanları görsel sanat eserleri ile donatılmış diğerininki ise boş bırakılmış iki hastane seçilmiştir. Görsel açıdan donatılmış hastanedeki hastalar daha mutlu, rahat hissetmiş ve hatta diğer hastanelerde kalanlara göre daha az ağrı kesici almış, ortalama iki gün daha erken taburcu olmuştur.

Biz insanlar milyonlarca yıl çevremizdeki görselleri işlemeye ve çevremizi değerlendirmeye odaklandık. Güzellik bizim için anlamlı bilgi haline geldi ve biyolojimizin bir parçası oldu. Belki de yeniden yarattığımız bu dünyaya biraz daha güzellik katmaktan zarar gelmez.

Zülal Sancak

SAVAŞ DENEKLERİ

Kutay Coşkun

YALNIZLIK HİSSİ

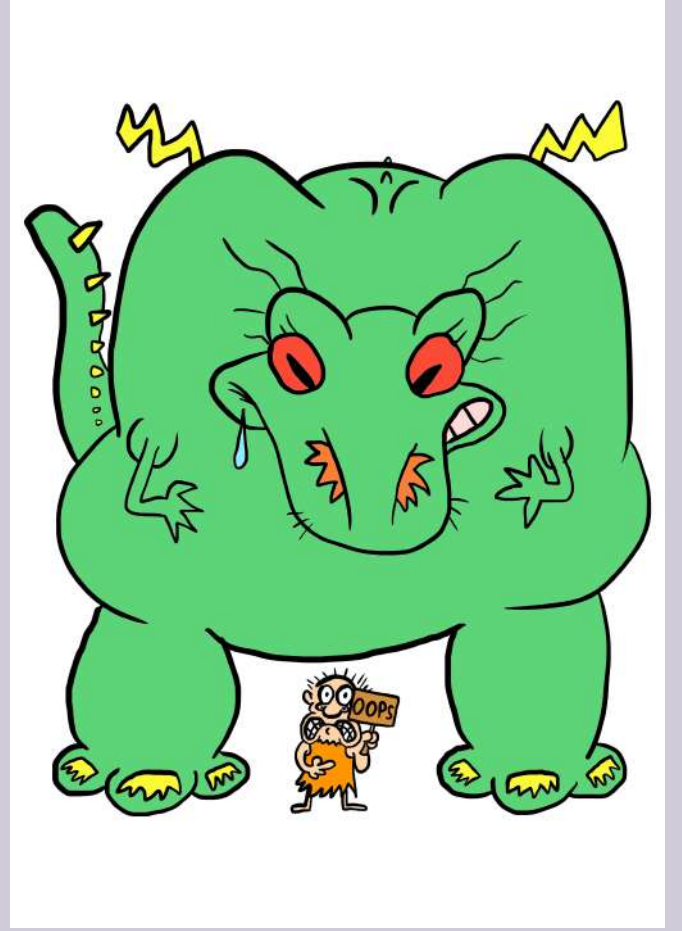
İnsan tarihinde sosyal olarak en bağılı olunan zaman aralığında yaşıyoruz ancak gün geçtikçe daha fazla izole ve yalnız hissediyoruz. İçimizdeki bu yalnızlık hissi nedir, nasıl oluşmuştur? Bu his aslında yavaş yavaş bizi öldürüyor olabilir mi? O zaman bu histen nasıl kurtuluruz?

Öncelikle "yalnızlık hissi", yalnız olmak anlamına gelmez. Yalnızlık, kişinin kendini yalnız ve izole hissetmesidir. Yalnızlık hissi, temelinde açlık hissi ile aynıdır. Bunlardan biri sizi fiziksel ihtiyaçlar adına, diğeri ise sosyal ihtiyaçlar adına uyarır. Sosyallik ilk insanlardan beri bizle var olmuş ve biyolojimizin bir parçası haline gelmiştir. Bunu daha iyi anlamak için o zamanlara bir yolculuk yapalım. O zamanlar çoğu ihtiyacı yalnız olarak karşılamak imkansızdı. Diğerleriyle iyi geçinmek zorunluydu çünkü birliktelik hayatta kalmak, yalnızlık ise ölüm demekti. Eski insanlar için en büyük ölüm tehlikesi ne koca bir ayı ne de bir aslandı. Bu tehlike yalnız kalmaktı.

Bu yüzden vücudumuz sosyal acıyı buldu. Bu acı reddedilmeye karşı ortaya çıkmış bir adaptasyon, reddedilmeye ve dışlanmaya yol açacak davranışları engelleyen bir uyarı sistemiydi. Atalarımız kabilelerinden dışlanıp reddedildiklerinde bu davranışlarını düzeltmek zorunda kaldılar. Çünkü düzeltmeyip yalnız kalanların öldüğüne şahit oldular. Bu onlarda bir hissin oluşmasına yol açtı. Dışlanmak ve yalnız kalmak bize acı verdi. Atalarımızın bizi beraber tutmak için geliştirdiği bu mekanizma yıllarca çok iyi çalıştı fakat insanlar kendilerine yeni bir dünya yaratmaya başlayınca her şey değişti.

Yalnızlık dediğimiz bu his varlığını belirgin ve tam olarak Rönesans'ın sonlarına doğru gösterdi. Bu, insanların toplumsallıktan çok bireyselliğe yöneldiği bir dönemdi. Bu his Sanayi Devrimi ile gelişti. İnsanlar tek tek köylerini bırakıp fabrikalarda çalışmaya başladılar. Herkes akraba ve yakınlarından ayrıldı. Beraber yaşayan insan grupları hızla yok olurken birbirlerini tanımayan insanlarla beraber şehirler büyüdü. Modern dünya ile bu bireysellik akımı daha da büyüdü. İnsanlar iş ve eğitim imkanları için sosyal çevrelerini bırakıp uzaklara taşındılar. Yüz yüze görüşme hızla azalırken genel olarak insanlarla olan iletişimimiz de azaldı.

İnsanların yakın arkadaşı olarak gördüğü kişilerin sayısını belirlemek için yapılan bir araştırmada 1985 yılında bu sayı 3 veya daha fazla iken günümüzde bu sayının 2 ya da 1 olduğu görüldü. Bunun sebebi iş, aşk hayatı, diziler ve çocuklar nedeniyle yeterince zamanımızın olmamasıydı. Meşgul hayatlarımızda feda edilebilecek en kolay ve yararlı gördüğümüz şey arkadaşlarla geçirilen zamandı. Bu feda ediş bir gün uyanıp izole hissedene ve etrafımızda daha çok arkadaş isteyene kadar devam etti fakat yaş ilerledikçe arkadaş edinmek zorlaştı. Bu nedenle çoğumuz farkına varmadan kronik yalnızlık hastalığına yakalandık. Biz insanlar ne kadar bireyselleşsek de vücudumuz ve aklımız 50 bin yıl öncesiyle hemen hemen aynı ve bu yüzden biz hala biyolojik olarak beraber olmaya bağlıyız.

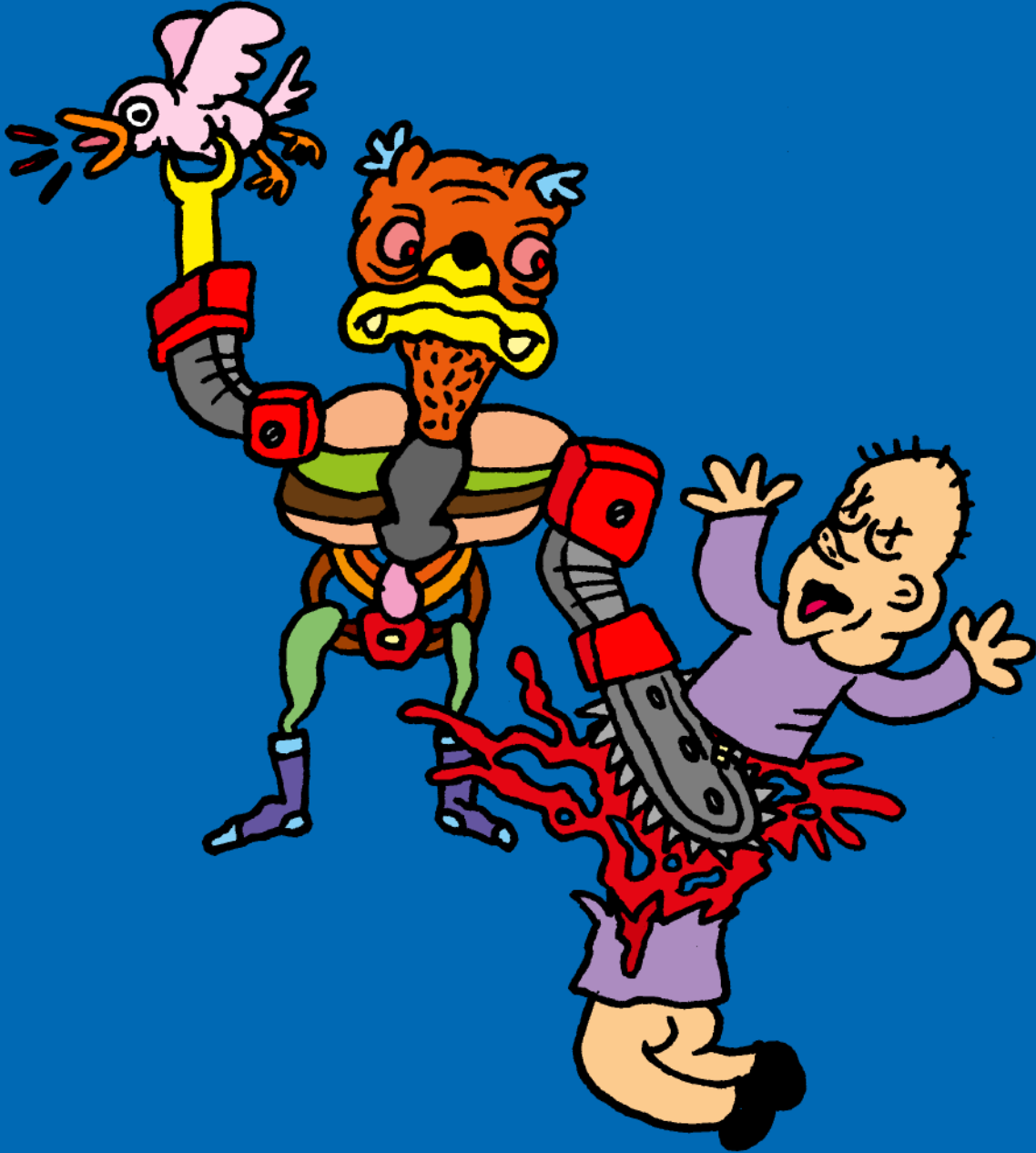
Yazımın başında bu hissin bizi yavaş yavaş öldürüyor olabileceğine değinmiştim. Büyük çalışmalar kronik yalnızlık hissi ile gelen stresin insan vücudu için en zararlı şeylerden biri olduğunu bize gösteriyor. Bu stres daha hızlı yaşlanmamıza, Alzheimer gibi hastalıkların daha hızlı gelişmesine, bağışıklık sistemimizin güçsüzleşip çökmesine ve hatta kanserin daha ölümcül hale gelmesine neden oluyor. Dolayısıyla kronik yalnızlık, obeziteden 2 kat daha ölümcülken her gün bir paket sigara içmekle aynı ölümcüllüğü taşıyor.

İnsan beyni, fiziksel ve psikolojik/duygusal acıyı aynı çeşit tehdit olarak görür. Bu nedenle fiziksel acıya karşı nasıl savunmacı davranışlar üretiyorsa duygusal acıya karşı da öyle davranışlar üretir ve kişinin her yerde tehlike ve düşmanlık görmesine neden olur. Bu nedenle birey kendini koruma moduna alır. Son dönemlerde yapılan araştırmalara göre yalnız hisseden insanlar sosyal sinyallere karşı daha farkında olurken çoğu zaman onları doğru yorumlamaktan aciz kalıyorlar. Yani diğer insanlara daha çok dikkat ederken onları daha az alıyoruz. Başkalarının davranışlarını en kötü amaçlara dayatıyoruz. Bu yüzden kendimizi korumaya alıyor, daha tetikte davranmaya başlıyoruz. Böylece diğer insanlara olduğumuzdan daha soğuk ve daha az arkadaş canlısı gözüküyoruz. Yavaş, yavaş insanlardan kopmaya başlıyoruz ve böylece bu yalnızlık hissinden kurtulamıyoruz.

O zaman bu konu hakkında ne yapabiliriz? Her sorunda olduğu gibi bu sorundan kurtulmak için atılabilecek en büyük adım durumun farkına varmaktır. Yalnızlık hissi aslında bir döngüdür ve kişinin bu döngüyü olabildiğince erken fark etmesi gerekir çünkü döngü her tekrar edildiğinde çıkmak daha zor hale gelir. Genellikle bu döngü şöyle ilerler: Yalnız hissettiğın için başkalarının davranışlarını yanlış yorumlayarak seni istemediklerini düşünürsün. Davetler durana kadar onları reddedersin. Başkalarından uzak oturursun. Hepimizin kendi hikayeleri var ve senin kendi adına yazdığın hikayende insanların seni dışladığı düşüncesi varsa başkaları da bunun öyle olduğunu düşünmeye başlar. Dış dünya senin düşündüğün gibi olur. Daha da yalnızlaşmaya başlarsın. Bu döngüyü fark etmek önemlidir ancak bunun utanılmayacak ve çok normal bir durum olduğunu fark etmek daha önemlidir. Herkes hayatının bir parçasında yalnız hissetmiştir ve bu duygu evrenseldir. Bir duyguyu kendi kendiliğinden yok olmadan yok etmek ya da görmezden gelmek imkansızdır ancak yapılabilecek en güzel ve kolay şey o duyguyu kabul etmektir. Arkadaşımınla yaptığım bu konuşma gerçekten negatif miydi yoksa aslında nötr hatta pozitif bir konuşma mıydı? Aslında konu neydi, karşımdaki aslında ne demek istedi? Söylediği şeyler gerçekten kötü müydü yoksa benim yüklediğim anlamlarla mı kötüleştiler? Kendimi koruma altına almış ve açılmayı riske atmak istemediğim bir durumda mıyım? İnsanlarla beraber olma şanslarını görmezden mi geliyorum, onların davetlerini ret mi ediyorum? Reddetmek için bahaneler mi arıyorum?

Yalnızlık hissi çok normaldir. Herkes hayatının bir bölümünde yalnız hissetmiştir. Bu adımlardan sonra yapılacak en sağlıklı şey bir profesyonelden yardım almaktır. Unutulmamalı ki bu bir zayıflık değil cesaret göstergesidir.

Zülal Sancak

Kutay Coşkun

TARİH BOYU EDEBİ ZEVK ANLAYIŞI

İnsanların yaşayış biçimleri, hayal ve düşünceleri değiştikçe edebiyatta aradıkları şeyler ve edebî zevkleri değişmiştir. İnsan ve insanı konu alan edebiyat dış olay ve faktörlere karşı oldukça hassastır. Peki bu değişim tarih boyunca nasıl gerçekleşmiştir?

Edebiyat toplumun içinden çıkmış; mutluluk, hüznün ve zaferlerini anlatmıştır. İnsanlar bir toplum olarak bunları sözlü bir şekilde aktarmaktan büyük bir zevk duymuştur. İnsanlar daha sonra yazıyı bulmuş, yazı ile beraber birçok öğüt ve savaşta aldıkları zaferleri anlatmışlardır. Daha sonra toplum tabakalaşmaya sınıflara bölünmeye başlamış, bu tabakalar sınıflar arasında oluşan farklar edebi zevklerin ayrılmasına neden olmuştur. Yaşayış tarzları farklı olan insanların düşünüş şekli de değişmiştir. Halk kendine ait bir edebiyat geliştirmiş, yaşadıklarını ve yaşayabileceklerinden daha fazlasını hikaye, masal, efsane ve destanlarla birbirlerine anlatmışlardır. Halk için edebi zevk görünüş değil, hep içerik olmuştur. Halk için duygularını ve heyecanlarını aktarmak onlara mutluluk vermiştir. Üst kesim ise kendi varlıklarını ve yaşadıklarını övmekten hoşlanmışlardır.

Aydınlanma çağı ile insanlar daha çok nedene, akla ve biçimde kusursuzluğa odaklanmış, bilgeliklerini ve mükemmelliklerini göstermekten zevk almışlardır. Böylece aydın kesim oluşmuştur. Halk daha sonra üst kesimin yaptıklarından bıkarak ona karşı gelmiş ve bu halk içinde duyguların ön plana çıkmasını sağlamıştır. Akılcı ve sağduyucuların yarattığı edebiyatın yerine duyguyu ön plana alan eserler onlara daha hoş gelmiştir. Daha sonra teknoloji ve bilim gelişerek insanların hayatlarına gözlemi ve nesneliği getirmiştir. İnsanlara hayatın gerçeklerini su yüzüne çıkarmak ve bu gerçekleri izlemek zevk vermiştir. Sanayi Devrimi ile insanlar köylerini bırakıp kentlere geçmiş, yakınlarından ve tanıdıklarından ayrılmıştır. İnsanlar iş sahibi olarak yaşamlarını devam ettirmeye odaklanmış, insanları bir bireysellik ve içe dönüklük kaplamıştır. İnsanlar bu durumlarını anlatmaktan ve anlatan şeyleri okumaktan mutlu olmuştur.

Sonuç olarak diyebiliriz ki edebiyat ve edebi zevkimiz biz fark edemediğimiz her geçen gün değişiyor ve insanlığın sonuna kadar değişmeye devam edecek. Biz sadece edebî eserlerin o dönemki değerlerini fark etmeliyiz.

Zülal Sancak

**Evren'de yapacağımız bir sonraki yolculuğa dek,
görüşmek üzere!**